

Tématem diplomové práce jsou otázky spojené s financováním státního dluhu. V současnosti se problematika státního dluhu stává stále více aktuální, zejména jako následek stamiliardových schodků státního rozpočtu Česka. Nadto se jedná o oblast, která ovlivňuje přímo či nepřímo každou osobu v Česku. Je proto žádoucí se tématu věnovat důkladně, protože se jedná o problematiku, která má multigenerační rozměr a důsledky dnešního rozpočtového jednání mohou způsobit silně nepříjemné konsekvence budoucím generacím. Přestože je výše českého zadlužení v porovnání se zeměmi Evropské unie relativně nízká, ve 4. čtvrtletí roku 2022 se stalo Česko s velkým odstupem nejrychleji se zadlužující zemí v Evropské unii.

Práce je celkem rozdělena do tří částí. První část uvádí čtenáře do problematiky a popisuje klíčové mechanismy fungování státního rozpočtu. Popisuje, co je to státní dluh, jaké jsou jeho příčiny a z jakého důvodu státní dluh v posledních letech konstantně narůstá o řádově vyšší částky, než jak tomu bylo uplynulém desetiletí. Jako zásadní problém pro veřejné finance v Česku jsou identifikovány mandatorní a kvazimandatorní výdaje, kterým je věnována zvláštní pozornost, a to včetně modelového příkladu, který poukazuje na riziko spojené s těmito typy výdajů.

Druhá část práce popisuje klíčové důsledky existence státního dluhu, přičemž pro většinu české populace je zásadní zejména rychle rostoucí výše nákladů na obsluhu státního dluhu, a současně inflační tlaky, které způsobují pokles úspor zejména u nízkopříjmových skupin osob.

S ohledem na to, že mandatorní a kvazimandatorní výdaje byly v práci vyhodnoceny jako podstatný konstrukt veřejných financí, je ve třetí části práce navržena úspora v oblasti kvazimandatorních výdajů, konkrétně v podobě snížení počtu státních zaměstnanců. Kalkulace, byť počítá s poměrně ambiciózním snížením počtu státních zaměstnanců, podává obraz o tom, jak náročné je nalézt úsporu v řádech jednotek miliard korun s vědomím, že schodky státního rozpočtu se od vypuknutí pandemie covid-19 pohybují v řádech stamiliard korun.